AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 22.2.2008
COM(2008) 108 végleges

-

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

A FÉMIPARI ÁGAZATOK VERSENYKÉPESSÉGÉRŐL

Hozzájárulás az EU növekedési és foglalkoztatási stratégiájához

{SEC(2008)246}

Bevezetés

A fémipari ágazatok számos európai gyártópiari ágazat értékláncában fontos szerepet játszanak. Ez a közlemény értékeli ezen ágazatok versenyképességét, és ajánlásokat tesz a jöv őre nézve. A közlemény a 2005. évi iparpolitikáról szóló bizottsági közleményt veszi alapul, amely több ágazati kezdeményezést is bejelentett, ideértve egy olyan közleményt is, amely a nyersanyagoknak és az energiaellátásnak az európai fémipar versenyképességére gyakorolt hatását értékeli[1], és figyelembe veszi az iparpolitika 2007. évi félidős felülvizsgálatát is[2].

A fémipari ágazatokra mint alapvetően igen energiaintenzív ágazatokra az energiáról és az éghajlatváltozásról szóló közösségi politikák közvetlen hatással vannak. Az Európai Tanács 2007 márciusában hangsúlyozta „*az energiaintenzív ágazat nagy jelentőségét*", valamint azt, hogy „*ezen európai iparágak versenyképességének és környezeti hatásának javítása érdekében költséghatékony intézkedésekre van szükség*". Ezzel összefüggésben a Bizottságnak az éghajlatra és a megújuló energiára vonatkozó, 2008. január 23-i intézkedési csomagja elismeri, hogy azok az energiaintenzív ágazatok, amelyek a globális versenynek közvetlenül ki vannak téve, különleges helyzetben vannak.

Ez a közlemény az ágazat teljesítményét befolyásoló fő tényezőkkel foglalkozik, és megállapítja, hogy a Bizottság, a tagállamok és maga az iparág a jövőben hogyan járulhat hozzá az ágazat versenyképességének megőrzéséhez és fokozásához, és egyben hozzájárul a nagyratörő célkitűzésekhez, amelyek szerint 2020-ig csökkenteni kell az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását.

A közleményben tárgyalt fő kérdések figyelembe veszik egyrészt egy olyan bizottsági szolgálati munkadokumentum[3] elfogadását, amely a statisztika és a főbb gazdasági tendenciák szempontjából részletesen leírta az ágazat helyzetét, másrészt az ezt követő 2006. szeptemberi nyilvános konzultáció során beérkezett válaszokat.

1. A fémipari ágazatok sajátosságai és kihívásai

1.1. Fő szerkezeti tulajdonságok

A fémipari ágazatok[4] alapanyag-iparágaknak tekintendők, mivel a fémgyártás az első fontos lépés sok olyan iparág hozzáadottérték-láncában, amely termelőeszközöket (gépgyártás, gépkocsigyártás, hajógyártás, űrrepülés, építőipar) és fogyasztási cikkeket gyárt.

Ebből adódóan a legtöbb fejlett gazdaság ipari szerkezetében, valamint sok gyorsan növekvő fejlődő gazdaságban központi szerepet játszanak. A fémipari ágazatok fő sajátosságai többek között a következők:

Tőkeintenzitás: a technológia és az igen sokáig (általában legalább 20-30 évig) használatos berendezések hatalmas beruházásokat igényelnek, ezért a beruházási döntésekhez támogató és kiszámítható szabályozási keretre van szükség.

Nagy energiaintenzitás: ezen iparágak gyártási folyamata igen nagy energiahasználatot igényel.

---

1 COM(2005) 474 végleges, 2005.10.5., II. melléklet.
2 COM(2007) 374 végleges, 2007.7.4.
3 SEC(2006) 1069, 2006.8.2.
4 A vasfémek és a színesfémek a mellékletben vannak meghatározva, NACE-kód: 27, Eurostat.

Az energiára fordított költségek az előállított fém költségszerkezetének általában több mint 10%-a, sőt 37%-a (pl. alumínium és vasötvözetek) is lehet.

További információk az EU fémiparágainak teljesítményéről és a világgazdaságból való részesedéséről a mellékletben olvashatók.

1.2. A nyersanyagok jelentősége

Az energiahordozóktól különböző nyersanyagokhoz való hozzáférés kulcskérdés, ugyanis az EU fémgyártása nagy mértékben a harmadik országokból behozott ércek és dúsított ércek mennyiségétől függ. Az EU-ban sok fémes ásványt a globális termeléshez képest viszonylag kis mennyiségben vonnak ki, ilyen pl. a nikkel (1,7%), a vasérc (2%) és a réz (5%)[5].

A behozott nyersanyagoktól való függőségi viszony csökken azáltal, hogy a fémek csaknem teljes mértékben és akárhányszor újra hasznosíthatók. Az újrahasznosított ócskafém felhasználása az utóbbi évtizedekben jelentősen megnőtt, ma már az EU fémgyártásának 40–60%-át tesz ki.

Az újrahasznosítás sokkal kevésbé energiaintenzív: pl. az alumínium másodlagos olvasztása (ócskafém felhasználásával) az elsődleges olvasztással összehasonlítva a villamos energia csupán 5%-át használja fel.

1.3. Elfoglalt pozíció és jelentőség az európai gazdaságban

2005-ben az EU jelenlegi 27 tagja fémiparágának forgalma kb. 316 milliárd euro volt, és 1,1 millió személyt foglalkoztatott (ez az EU teljes gyártásának 5, illetve 3,3%-a)[6].

A fémipar bonyolult gazdasági hálózat része, amely nem csak beszállító ún. upstream ágazatokat foglal magában, hanem az EU gyártóiparának nagy szegmenseit, pl. a gépkocsigyártást és az építőipart is. Ezt a hálózatot számos létfontosságú kapcsolat jellemzi, amelyek többek között minőségi előírásokra és az innovációra alapulnak, ezek alakítják ki a fémek értékláncát.

Az uniós iparszerkezet erősségének hagyományosan a fémek ellátási láncának és a kapcsolódó iparágaknak a földrajzi közelsége, valamint közös érdekeik (technikai, logisztikai, kutatási, innovációs és ügyfélszolgálati) számítanak. Mindez a végső felhasználókkal szoros együttm űködéshez és kölcsönös egymásra utaltsághoz vezetett, különösen a magas minőségi besorolású acél és színesfémek kifejlesztésében és gyártásában.

1.4. Az iparszerkezet és a kkv-k

A nagy tőkeigény miatt a piacot elsősorban a nagyvállalatok uralják, főleg az elsődleges alumínium és a laposacél-termékek esetében.

Az európai fémipari ágazatok megszilárdításának és átalakításának folyamata igen el őrehaladott állapotban van, és mindezt a világpiacba történő egyre nagyobb mértékű integrációja kíséri. Az acélvállalatok eleinte nemzeti szintről európai szintre nőtték ki magukat, majd nemrégiben Európán kívüli vállalatok felvásárlásával is megerősítették globális jellegüket, vagy őket magukat vásárolták fel Európán kívüli vállalatok.

---

5 SEC(2007) 771.

6 Melléklet, 1. táblázat

Mindenesetre az első feldolgozási tevékenységet, amely a fémfelhasználó, ún. downstream ágazatokban való felhasználás céljából történő előállításra irányul, főleg kkv-k végzik.

1.5. A globalizáció és az újonnan felemelkedő gazdaságok hatása

A legtöbb fém, különösen a színesfémek és nyersanyagaik olyan árucikkek, amelyekkel világpiaci szinten kereskednek. Az árucikkek ára a globális kereslettől és kínálattól függ, és nagy ingadozások jellemzik őket.

Sok felemelkedő gazdaság fejlődése hozzájárult a globális kereslet, valamint a fémek és fémtermékek árának növekedéséhez, és ez a nyersanyagok kínálatára és áraira minden eddiginél nagyobb nyomást gyakorol. Az utóbbi években a kínai acélgyártás rohamosan, évente átlagosan több mint 20%-kal nő. Három év alatt Kína nettó importőrből a világ legnagyobb acélexportőrévé nőtte ki magát, és jelenleg a világ legnagyobb acél-, alumínium-, réz-, ólom- és cinkgyártója[7].

Mivel az ágazat a gyártóipar számára alapvető fontosságú alapanyagokat biztosít, miközben er ősen a nyersanyagokra, az energiára és a szakképzett munkaerőre van utalva, az ágazat teljesítményét a fenntartható fejlődés keretén belül kell vizsgálni.

1.6. A versenyképességi pillér

A költségek csökkentésére irányuló és a piac értékesebb szegmensébe kerülés érdekében tett folyamatos átalakításokon/megszilárdításokon keresztül az alapanyag-iparágaknak sikerült magas szintű versenyképességet fenntartani.

Az EU fémipara a kevés hozzáadott értékkel rendelkező nehéziparként elkönyvelt hagyományos pozíciójáról (a foglalkoztatott személyenként hozzáadott érték mutatója magasabb, mint a gyártóipar átlaga) kezd elmozdulni.

Az innováció fontos versenyképességi hajtóerő, ez a termékkínálat jelentős változásában és új technikai alkalmazások kifejlesztésében nyilvánul meg, csakúgy mint a nemesfémek esetében. Az innovációs ágazati mutató (Innovation Sector Index)[8] szerint az iparág a többi NACE ipari és szolgáltatási ágazattal összehasonlítva az általános innovációs teljesítmény szempontjából átlagos pontszámokat mutat.

Az EU fémiparágainak helyzete a gazdasági ciklusoktól függ, nemrégiben a globális szintű kereslet jelentős növekedésével kellett számolnia. Ennek hatására az árak emelkedtek[9], és az ágazatban sok vállalat általános gazdasági helyzete javult, ugyanakkor a fémet használó más gyártóipari ágazatokat kihívásokkal állította szembe.

A fenti kedvező fejlemények ellenére némi negatívum is tapasztalható:

– a 25 tagú EU veszít globális fémgyártási részesedéséből (részesedése az alumínium esetében az 1982. évi 21%-ról 2005-ben 9%-ra, az acél esetében pedig 25%-ról 16%-ra csökkent), ez a tendencia bizonyos mértékig az újonnan felemelkedő gazdaságok gyorsan növekvő gyártásának a következménye,

---

[7] Lásd még a melléklet 4. táblázatát.

[8] PRO INNO Europe initiative – INNO Metrics measure: http://www.proinno-europe.eu/extranet/admin/uploaded_documents/EIS_2005_European_Sector_Innovation_Scoreboards.pdf

[9] Lásd a melléklet 3. ábráját.

– az európai fogyasztásnak az a része, amelyet az európai gyártás lát el[10] az utóbbi évtizedekben csökkenőben van, különösen a nyersacél és az alumínium esetében,

– az EU fémipari ágazatai jelentős mértékben a behozott anyagoktól és energiaáraktól függenek.

A 80-as évekeben és a 90-es évek elején az EU acéliparának szerkezetátalakítása jó példát szolgáltat. Ekkor a foglalkoztatottság egyharmadára csökkent (750 000-ről 250 000 alkalmazottra), és a 15 tagú EU-ban több mint 60 millió tonnányi gyártási kapacitást szüntettek meg végérvényesen[11]. Ez a szerkezetátalakítás a munkaerő termelékenységének javítása, az európai acélipar életképességének visszaállítása és az általános versenyképesség szempontjából kulcsfontosságú volt.

Az új tagállamok átmeneti gazdaságait az acélipari szerkezetátalakítás különösen erősen érintette. Mostanra már azonban láthatók a gazdasági stabilizáció és helyreállás biztató jelei. Az életképesség bebizonyítását célzó jóváhagyott programok és tervek eredményeként[12] a termelékenységi szintek jelentősen megnőttek, és az elavult létesítményeket bezárták vagy korszerűsítették, ami a környezetvédelemre általánosan kedvező hatással volt. A cseh és lengyel vállalatok termelékenységi szintje (tonna acél/alkalmazott) 2003 és 2006 között becslések szerint 30%-kal nőtt[13].

1.7. A társadalmi pillér

Az EU fémiparának erőssége a szakképzett és rendelkezésre álló munkaerő[14].

Az iparág azonban egyre kevésbé vonzza a szakképzett munkavállalókat, és az acéliparban a mérnökök iránti kereslet jócskán meghaladja a kínálatot.

Az Acélipari Technológiai Platform a következő kihívásokat ismerte fel:

- elöregedő munkaerő az acélipari ágazatban és a kapcsolódó kutatási és technikai központokban,
- új kompetenciák igénye, ideértve a vezetési készségeket és a vállalkozási kedvet,
- a meglévő képzési struktúrák és az alapképzés, a K+F és az egész életen át tartó tanulás terén létrejött klaszterek jobb kihasználása,
- mobilitás a vezetők és a szakemberek szintjén egyaránt.

Az Európai Szén- és Acélközösség (ESZAK) 1952. évi megalakulása óta az EU acélipari keretének hagyományos politikai eszköze a szociális párbeszéd. Az ESZAK hatályon kívül helyezésével 2006-ban hivatalosan is felállították az európai szociális párbeszéd bizottságát. Az érdekelt felek közös kérése alapján a színesfémek iparága számára is hasonló kezdeményezést vettek fontolóra.

---

[10] Arány: gyártás a fogyasztáshoz mérten.

[11] Az elsődleges acélgyártás és hengerlés az ESZAK-Szerződésben meghatározottak szerint.

[12] A szerkezetátalakítási folyamat alapvető szabályait az 1993–1996. évi Európa-megállapodások írták elő.

[13] Ellenőrző jelentések a Cseh Köztársaság és Lengyelország acéliparának szerkezetátalakításáról, EK.

[14] Lásd a melléklet 2. ábráját

1.8. A környezetvédelmi pillér

A fémipari ágazatok gyártási folyamatai általában igen energiaintenzívek, és a bányászattal együtt más környezeti hatásokat is előidézhetnek (szennyező anyagok kibocsátása a levegőbe, vízbe és a talajba, bányászat esetében földhasználati előírások).

A fémek azonban jelentős környezeti előnyökkel is járhatnak. A fémeket az alaptulajdonságok elvesztése nélkül akárhányszor újra lehet hasznosítani, ráadásul az ásványi ércekből történő els ődleges gyártáshoz képest sokkal kevesebb energiafelhasználással. Az újrahasznosítás hozzájárul az elsődleges nyersanyagok felhasználásának, valamint a fémbányászatból és az ércek szállításából származó környezeti hatás csökkentéséhez.

Az energiahatékonyság szempontjából az elmúlt 15 évben a fémgyártás rendszeres növekedése ellenére Európa fémalapanyag-iparának végső energiafogyasztása változatlan maradt, vagy csökkent.

A kibocsátások szempontjából a légszennyező anyagok kibocsátását jelentős mértékben sikerült csökkenteni. Noha a fémgyártás jelentős CO_2-kibocsátással jár, részük az összes üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának tekintetében 2005-ben a 15 tagú EU-ban 5,7% volt[15]. Az 1990 és 2005 közötti tendencia a vas és acél esetében 11%-os, a színesfémek esetében pedig 2%-os csökkenés volt ugyanebben az időszakban a gyártás intenzitásának 5, illetve 11%-os növekedése ellenére.

A nyersanyagok környezeti hatékonysága szempontjából a funkcionalitás javult, míg a fémgyártáshoz használt anyagok mennyisége pl. az acél és alumínium italdobozok esetében csökkent[16]. Ezeket a tendenciákat a teljes környezeti hatékonyság javítása érdekében, amelyet a gyártási mennyiség növekedése is befolyásol, folyamatosan meg kell erősíteni.

2. Integrált megközelítés az EU fémipari ágazatai versenyképességének javítása érdekében

Az integrált megközelítésnek a következő elemeket kell tartalmaznia:

- az energiaellátás versenyképes áron történő biztosítása jól működő energiapiacokon keresztül,
- megfelelő körülmények megteremtése ahhoz, hogy az ágazat teljesítse a Közösség környezetvédelmi célkitűzéseit, és igazodjon a nagyratörő éghajlatváltozási célkitűzésekhez,
- a K+F, az innováció és a magas képzettségek ösztönzése,
- nyitott és versenyképes globális piacok létrehozása, valamint a fémek és nyersanyagok kereskedelme torzulásának megszüntetése.

2.1. Az energiapolitika

[15] 7/2007. számú EGT technikai jelentés – bár előfordulhat, hogy nem szerepel minden CO_2-kibocsátás a közös jelentési formátum 2.C kategóriájában, ugyanis a jelentés tagállamonként változhat.

[16] 1980 és 1998 között az acéldobozok esetében a súly 16%-kal, az alumínium esetében pedig 30%-kal csökkent.

Az EU fémiparágainak versenyképességére az üzemanyag és az villamos energia árának gyors növekedése hatással van. Ezen kívül a hosszú távú, árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések változtatásai kulcskérdésnek tekintendők.

Az energiaágazatban végrehajtott vizsgálatról szóló zárójelentésben[17] hangsúlyozottak szerint az EU energiapiacai nem működnek megfelelően, így az energiapiac liberalizálásának előnyeit, ideértve az árbeli előnyöket is, nem lehet teljes mértékben kihasználni.

Az Európai Tanács „Európai energiapolitika" című cselekvési tervében (2007–2009)[18] felismerte, hogy az üzemanyag és villamos energia ténylegesen versenyképes belső piacának létrehozása érdekében új intézkedési csomagra van szükség, ideértve a kínálat és gyártási tevékenységek hatékony elkülönítését a hálózati műveletektől (szétválasztás).

E politikai célkitűzések érvényesítése érdekében a Bizottság 2007. szeptember 19-én elfogadott egy jogalkotási javaslatcsomagot, hogy biztosítsa az ellátók tényleges és hatékony kiválasztását, és javítsa a piac átláthatóságát, ideértve az árakat is.

Mivel a felismert intézkedések látható hatásai az érintett iparágakban csak idővel mutatkoznak meg, néhány tagállam átmeneti intézkedések bevezetését vette fontolóra, hogy fokozza a fémipari ágazatok kiszámíthatóságát.

A fenti javaslatokon túl a következő intézkedésekre van szükség:

Intézkedések

1. A közhatóságoknak értékelniük kell az egyesített villamosenergia-fejlesztéssel, a hosszú távú szerződésekkel és partnerségekkel kapcsolatos kezdeményezéseket. A versenyképességi és bels ő piaci szabályokkal összhangban álló lehetséges megoldásokról és helyes gyakorlatokról szóló információkat a tagállamoknak meg kell egymással osztaniuk.

2. A Bizottság megfelelő formában (ideérve az ítélkezési gyakorlat kialakítását is) iránymutatást biztosít a hosszú távú energiaellátási szerződések és a közösségi jog összeegyeztethetőségére vonatkozóan.

3. Az energiahatékonyság érdekében a Bizottság a versenyképességi és innovációs program keretén belül az iparággal együttműködve előmozdítja a fémipari ágazatokon belüli legjobb energiamegtakarítási gyakorlatokat.

2.2. Környezetvédelmi politika

Éghajlatváltozás

A fémipari ágazatokat mint nagy mennyiségű CO_2-kibocsátókat felkérik, hogy járuljanak hozzá az éghajlatváltozás enyhítéséhez.

Ezeknek az iparágaknak a környezetvédelem és az energiahatékonyság szempontjából jó teljesítményt kell nyújtaniuk anélkül, hogy versenyképességükből veszítenének. Az Európai Uniónak nem áll érdekében, hogy a jövőben az iparágak olyan országokba telepítsék át gyártási folyamataikat, ahol kevésbé szigorúak a kibocsátási határértékek („szénelszivárgás"), mivel ez

[17] Ágazati vizsgálat: SEC(2006) 1724, 4. o.

[18] Az Európai Unió Tanácsa, 2007. március 9-i 7224/07. elnökségi következtetések.

kedvezőtlen környezeti és gazdasági következményekkel járna. Ebből kifolyólag a Bizottságnak az éghajlatra és a megújuló energiára vonatkozó 2008. január 23-i intézkedési csomagja[19] elismeri, hogy az energiaintenzív iparágak különleges helyzetben vannak, és foglalkozik a felmerülő kérdésekkel. A csomag egyértelmű kritériumokat határoz meg azoknak az energiaintenzív iparágaknak a beazonosítására, amelyek ki vannak téve a szénelszivárgás („carbon leakage") veszélyének. A Bizottság meghatározza azokat az ágazatokat és alágazatokat, amelyek ebbe a kategóriába sorolandók; a leghatékonyabb technikák tekintetében 100%-ig ingyenes juttatásokat kell számukra biztosítani; a gyártási folyamatot szigorú feltételek mellett lehetne figyelembe venni. A 2012 utáni időszakra a globális éghajlatváltozási megállapodásról folytatott nemzetközi tárgyalások tükrében a Bizottság behatóbban értékeli az energiaintenzív iparágak helyzetét, és kiigazításokat javasolhat különösen az ingyenes kvótakiosztás vagy a Közösség kibocsátáskereskedelmi rendszerébe egyes importált termékek bevonása terén.

Az iparágspecifikus feltételeken alapuló ágazati megállapodások megkönnyítik az EU-n belül a „harmonizált megközelítést", és elősegítik a nemzetközi szintű kibocsátáscsökkentésre irányuló intézkedéseket. Ezen ágazati megállapodások eredményeként a globális szintű kibocsátáscsökkentésnek olyan mértékűnek kell lennie, amely mellett az éghajlatváltozást hatékonyan lehet kezelni, ellenőrizhetőnek és igazolhatónak kell lennie, és kötelező végrehajtási intézkedések hatálya alá kell tartoznia.

A környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése (Integrated Pollution and Control – IPPC)

Az IPPC és az ún. „ágazati irányelvek" az ipari kibocsátásokról szóló jelenlegi uniós jogszabályok közé tartoznak. 2007 decemberében a Bizottság az ipari kibocsátásokról átdolgozott irányelvet javasolt, összevonva az IPPC-t és a kapcsolódó „ágazati irányelveket". A javasolt szöveg megerősíti az „elérhető legjobb technológiák" (*Best Available Techniques* – BAT) és az „új keletű technológiák" szerepét[20].

Az IPPC irányelv engedélyezési kritériumai nem mindig egyeznek a harmadik országok hasonló normáival.

A hulladékra vonatkozó jogszabályok

A hulladékkezelés javítása, nagyobb jogi egyértelműség biztosítása, valamint a szükségtelen adminisztratív terhek és késések elkerülése érdekében a Bizottság javasolja a hulladékokról szóló keretirányelv módosítását, amelyet az Európai Parlament és a Tanács jelenleg is tárgyal.

A javaslat tartalmaz egy mechanizmust annak egyérteműsítésére, hogy a hulladék mikortól nem tekintendő hulladéknak. Ebből a célból előirányozták, hogy a Bizottságnak komitológiai eljárással a technikai előírások alapján különleges kritériumokat kell elfogadnia.

A REACH-rendelet

Bár a fémek a REACH-rendelet hatálya alá taroznak, ezeknek az anyagoknak olyan sajátos tulajdonságai vannak, amelyek különleges figyelmet igényelnek, ideértve az ötvözetekké alakított fémek értékelését is.

2.3. Szabványosítás

[19] Elsősorban a COM(2008) 16 végleges.

[20] COM(2007) 844 végleges.

A fémágazatokban a szabványok fontos szerepet játszanak, különösen a közbeszerzési irányelvek keretében, és a harmadik országok piacaira való jutás fontos eszközeivé válnak.

A Eurocode-ok európai szabványként az épületek és építőmérnöki munkák strukturális terveinek európai eszközei, ebből kifolyólag az európai építőipari ágazat és a strukturális fémtermék szabad mozgása szempontjából létfontosságúak.

Intézkedések

4. A Bizottság összeállítja az éghajlatra és a megújuló energiára vonatkozó 2008. január 23-i csomagban szereplő intézkedéseket az energiaintenzív ágazatokról, és megállapítja különösen a szénelszivárgásban érintett ágazatokat és alágazatokat, valamint a megfelelő kvótakiosztást. Ezzel összefüggésben a Bizottság megvizsgálja, hogy a fémipari ágazatok jogosultak-e ilyen bánásmódra. A 2012 utáni időszakra a globális éghajlatváltozási megállapodásról folytatott nemzetközi tárgyalások tükrében a Bizottság behatóbban értékeli az energiaintenzív iparágak helyzetét, és kiigazításokat javasolhat különösen az ingyenes kvótakiosztás vagy a Közösség kibocsátáskereskedelmi rendszerébe egyes importált termékek bevonása terén.

5. A Bizottság az érdekelt felekkel és a harmadik országokkal együttműködve felderíti az ágazati megállapodások szerepét, amelyek eredményeként a globális szintű kibocsátáscsökkentésnek olyan mértékűnek kell lennie, amely mellett az éghajlatváltozás problémáját hatékonyan lehet kezelni, ellenőrizhetőnek és igazolhatónak kell lennie, és kötelező végrehajtási intézkedések hatálya alá kell tartoznia. Ide tartozik az adatgyűjtéssel és a fő teljesítményi mutatókkal kapcsolatos helyes gyakorlat módszertana.

6. Az IPPC-vel kapcsolatban a Bizottság szorosabb kapcsolatot biztosít a BAT referenciadokumentumok (BREF-ek) kidolgozási eljárása, az európai kutatási keretprogram és a versenyképességi és innovációs program között, hogy az új keletű technológiák támogatást kaphassanak.

7. A hulladékról szóló jogszabályok terén a hulladékkezelési irányelv tekintetében a jogalkotási folyamat befejeztével a Bizottság a fémhulladékok mint másodlagos nyersanyagok költséghatékony felhasználásának biztosítására törekszik az iparág helyzetének könnyítése érdekében.

8. A REACH-rendeletet illetően a Bizottság az érdekelt felekkel, az Európai Vegyianyag-ügynökséggel és a tagállamokkal együttműködve technikai iránymutatást dolgoz ki a különleges készítményekben előforduló anyagokkal kapcsolatban.

9. A szabványosítás tekintetében a Bizottság a tagállamokkal együttműködve arra törekszik, hogy előmozdítsa a fémekre vonatkozó Eurocode-ok használatát[21], és csökkentse a tagállamokban való alkalmazásukban mutatkozó különbségeket.

2.4. Innováció, kutatás és fejlesztés és szakképzettségek

Az innovációs kapacitás létfontosságú a versenyképesség fenntartásához. A K+F-nek a termékek szintjén és a gyártási folyamatokban fontos szerepet kell játszania.

[21] A 2003. december 19-i 2003/887/EK bizottsági ajánlással összhangban.

A termékek szintjén az innováció a végtermék megkülönböztetéséhez szükséges. A különféle fémek egymással és más anyagokkal, mint pl. a kompozitokkal nagy versenyben állnak, hogy beigazolódjon, melyiknek van jobb technikai és gazdasági teljesítménye.

A gyártási folyamat jelenlegi technológiái viszonylag fejlettek. Az ipar azonban mégis arra törekszik, hogy áttörést jelentő technológiai megoldásokat találjon. „Az acélágazat energiamegtakarítása és igen alacsony CO_2 kibocsátása" (ULCOS) című projekt 48 partnert gy űjt össze, hogy ezáltal létrejöjjön a kritikus finanszírozási részvétel ahhoz, hogy szembe lehessen nézni az acélágazat kibocsátásának 50%-os csökkentésének kihívásával. A projekt els ő szakasza 2009-ig, a második pedig 2014-15-ig tart.

A 2003-ban létrehozott Acélipari Technológiai Platform (ESTEP) értelmében a fémgyártók együttműködnek a végső felhasználókkal és a berendezések beszállítóival, hogy szembeszálljanak az új kihívásokkal. Hasonló megközelítést alkalmaz a 2005 márciusában létrehozott „Fenntartható ásványi források európai technológiai platformja" (European Technology Platform on Sustainable Mineral Resources – ETP SMR) is, hogy növelje az innovatív kapacitást, új termékeket fejlesszen ki, és növelje a gyártási folyamatok hatékonyságát és hozamát, miközben csökkenti a költségeket és a környezetre gyakorolt hatást.

Az alumíniumipar létrehozott egy Európai Alumíniumtechnológiai Platformot, hogy a kutatásra és technológiára vonatkozóan koherens megközelítést dolgozzon ki.

A hetedik keretprogramon, a Szén- és Acélipari Kutatási Alap programján, az új versenyképességi és innovációs programon és a strukturális alapokon keresztül az EU négy fő eszközt biztosít az innováció, a K+F és a szakképzettségek terén folytatott tevékenységek társfinanszírozására.

Intézkedések

10. Az iparnak az innovációt és a kutatási tevékenységeket prioritásként kell kezelnie, többek között hosszú távú nagyobb projektek (pl. ULCOS) végrehajtásával, valamint a vonatkozó európai technológiai platformok által kidolgozott stratégiai kutatási menetrenddel. Ki kell használnia a közösségi eszközök és a nemzetközi együttműködések által biztosított lehet őségeket, miközben kellőképpen figyelembe kell vennie a szellemi tulajdonjogok védelmével kapcsolatos kérdéseket.

11. A tagállamoknak, egyetemeknek, kutatóközpontoknak és az iparnak megfelelő stratégiákat kell kidolgozniuk, ideértve az európai és harmadik országokkal kialakított partnerségeket is, a szakképzettség elsajátíthatóságának javítása érdekében.

12. A tagállamokat és a régiókat felkérik, hogy a fémipari ágazatokban segítsék elő az innovációt, és támogassák a klasztereken belül a technológiák egymásnak való átadásának politikáit. Ide sorolandó az inkubáció, a technológiaátadás, a szakképzettség elsajátításának és a kutatási spin-off vállalkozások korai finanszírozásának támogatása, különös tekintettel a kkv-k és a nagy növekedési potenciállal rendelkező innovatív vállalkozások létrehozásának el ősegítésére.

2.5. Külkapcsolatok és kereskedelmi politikák

Az európai ipar számára létfontosságú, hogy nyersanyagokhoz jusson. A 2007. május 21-i Versenyképességi Tanács felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy koherens politikai megközelítést az ipar nyersanyagokkal való ellátására vonatkozóan. A Bizottság prioritásként kezeli, hogy kereskedelmi politikája keretében a fémek és nyersanyagaik terén kiegyensúlyozott versenyfeltételeket alakítson ki, és az iparilag fejlett országokkal és felemelkedő gazdaságokkal megfelelő külkapcsolati politikát folytasson[22].

Az utóbbi években egyre több torzító gyakorlat alakult ki a különböző mechanizmusok hatására, ideértve az exportkorlátozásokat, exportvámokat, a szelektív héa-visszatérítéseket, támogatásokat stb. Oroszország pl. az ócskafém exportjára akár 50%-os adót is alkalmazhat, India épp most vezetett be exportadót a vasércre, Kína nem engedi, hogy külföldi vállalatok pl. az acélipari ágazatban többségi érdekeltségűek legyenek, és különféle mechanizmusokat vezetett be a fémek nyersanyagai exportjának korlátozására, vagy a külső forrásokból való felvásárlásuk állami támogatására.

Ezek a gyakorlatok az európai ipar számára súlyos nehézségeket okoznak, amelyeket kezelni kell az összes rendelkezésre álló eszköz, többek között a megerősített párbeszéd alkalmazásával.

A nemzetközi színtéren a nyersanyagok kérdésével kapcsolatban a G8 csúcstalálkozó megvitatta az árucikkek világpiacának és a legutóbbi áremelkedéseknek a helyzetét, megerősítve a szabad, átlátható és nyitott piacok iránti elkötelezettségét[23].

Intézkedések

13. A Bizottság továbbra is felhasznál minden meglévő eszközt, hogy kezelje a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokat megszegő kereskedelmi gyakorlatokat.

14. A többoldalú és kétoldalú tárgyalások keretén belül a Bizottság továbbra is ellenzi a fémek és nyersanyagaikra kivetett exportadók alkalmazását.

15. A Bizottság 2008-ban közleményt nyújt be, amely az ásványokhoz és másodlagos nyersanyagokhoz való fenntartható hozzáférés körülményeinek európai és nemzetközi szintű javítására irányul[24].

16. A Bizottság a kulcsfontosságú harmadik országokkal, pl. Kínával és Oroszországgal szoros ipari párbeszédet folytat.

[22] Lásd még a melléklet 3. és 5. táblázatát.

[23] 2007. évi G8 csúcstalálkozó, nyilatkozat, elnöki összefoglaló, 2007.6.8.

[24] A nyilvános konzultációról: http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemlongdetail.cfm?item_id=1249